

Ibadet razmišljanja o Allahovom stvaranju (Meka)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

15. safer 1440. po Hidžri / 26. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Koji je sve stvorio i odredio mu mjeru i Koji je učinio da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodarani.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao pred Sudnji dan, kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje, i da, po Njegovom naređenju, poziva k Allahu, i kao svjetiljku koja sija, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i na njegove ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o ljudi, i znajte da je najbolji govor Allahov govor, najbolja uputa uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari u vjeri jesu nove stvari, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, a svaka novotarija je zabluda.

Držite se zajednice muslimana, Allahova ruka je sa zajednicom. Uzvišeni kaže: "Onoga ko se suprotstavi Poslaniku, a poznat mu je Pravi put, i koji pođe putem koji nije put vjernika, pustit ćemo da čini šta hoće, i bacit ćemo ga u Džehennem – a užasno je on boravište!" (En-Nisa, 115)

Poštovani vjernici! Razmišljanje spada u veličanstvene ibadete i časna djela srca, prema kojima je većina ljudi nemarna. Posmatranje Allahovih ajeta – znakova spomenutih u Njegovoj Knjizi, i razasutih u kosmosu, i razmišljanje o Njegovim imenima i svojstvima, ljepoti i uzvišenosti, znanju, moći, snazi, mudrosti i blagosti prema Njegovim robovima, sve to učvršćuje i povećava čovjekov iman, vjerovanje.

Zbog toga je razmišljanje o Allahovom govoru jedna od najvažnijih intencija njegovog objavljivanja. "Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je, da bi oni o

riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili.” (Sād, 29)

Ljudi koji se odlukuju najvećim stepenom upute i najsigurnijom završnicom na dunjaluku i ahiretu jesu oni koji uputu traže u Allahovoj Knjizi. Uzvišeni kaže: “A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na Pravi put im ukazuje.” (El-Maida, 15–16)

Kada vjernik čita Allahov govor, on o njemu razmišlja, i po njemu ravna svoja djela. Ako u njemu nađe naredbu, izvrši je, a ako nađe zabranu, ostavi je. Smatra dozvoljenim samo ono što je Allah dozvolio, a zabranjenim ono što je On zabranio. Postupa u skladu s jasnim kur’anskim ajetima, a vjeruje u manje jasne. Boji se kazne na koju ga je upozorio njegov Gospodar, a teži i nada se onome što On od njega traži.

Ko bude imao ovakav pristup Allahovom govoru, nadati se da je on od onih koji istinski čitaju i uče Njegovu Knjigu i da će Kur’an biti njegov svjedok, zagovornik, zaštitnik, utjeha, oplemenit će svoju dušu i priskrbit će joj svako dobro na dunjaluku i ahiretu. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nema ništa korisnije za čovjeka, na ovom i budućem svijetu, niti bliže uspjehu od razmišljanja o Kur’anu i proučavanja značenja njegovih ajeta. Kur’an, svojim lijepim značenjima, obećanjima, uzdiže čovjeka ka njegovom Gospodaru, a svojim upozorenjima udaljava ga od bolne kazne. Podstiče ga da se što bolje pripremi za težak dan, i vodi ga, kroz tmine različitih devijantnih mišljenja i pravaca, ka Pravom putu.”

O vjernici, ako je Kur’an Allahova knjiga u retke napisana, onda je kosmos Allahova živa knjiga. Svaka stvar u kosmosu potčinjena je Njegovoj volji, vođena je Njegovim upravljanjem, svjedoči Njegovu jednoću, veličinu i uzvišenost, govori o znakovima Njegovog znanja i mudrosti, slavi Ga, veliča i hvali. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći

Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

Sve što čovjek više razmišlja, njegovo znanje i strahopoštovanje je veće. Uzvišeni kaže: “Zar ne znaš da Allah s neba pušta vodu i da Mi pomoću nje stvaramo plodove različitih vrsta; a postoje brda bijelih i crvenih staza, različitih boja, i sasvim crnih. I ljudi i životinja i stoke ima, isto tako, različitih vrsta. A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni. Allah je, doista, silan, i On prašta. Oni koji Allahovu Knjigu čitaju i molitvu obavljaju i od onoga čime ih Mi opskrbljujemo udjeljuju, i tajno i javno, mogu se nadati nagradi koja neće nestati.” (Fatir, 27–28) Zbog toga su Allahovi vjerovjesnici i poslanici bili primjer drugim ljudima u razmišljanju o Allahovom stvaranju. Allah, džellešanuhu, rekao je za Ibrahima, alejhis-selam: “I Mi pokazasmo Ibrahimu carstvo nebesa i Zemlje da bi čvrsto vjerovao.” (El-En’am, 75) Kada je riječ o našem vjerovjesniku, općepoznata je činjenica da je on, prije nego što je postao poslanik, provodio vrijeme u osami i razmišljanju. Govoreći o počecima Objave, Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Zatim je zavolio osamu, i boravio je u pećini Hira čineći ibadet Allahu određeni broj dana, a onda bi se vraćao kući i opskrbljivao se potrebnim stvarima.” (Buhari, Muslim)

Cijeli svoj život Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostao je posvećen razmišljanju o Allahovim ajetima i blagodatima, sve dok se nije pridružio časnom društvu – el-meleul-a’la. Aiša, radijallahu anha, kazuje: “Jedne noći Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘O Aiša, dozvoli mi da ovu noć provedem u ibadetu svome Gospodaru.’ Rekla sam: ‘Allaha mi, ja volim tvoju blizinu, i volim ono što tebe čini radosnim.’ Tada je on ustao, uzeo abdest, klanjao noćni namaz i u namazu plakao.” U drugom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aiši: “U ovoj noći objavljen mi je ajet. Teško onome ko ga bude čitao, a ne bude razmišljao o njemu. Teško onome ko ga bude učio, a ne bude razmišljao o njemu. ‘U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene’.” (Ibn Hibban, “Sahih”)

Poslanikov primjer slijedili su ashabi i tabiini, Allah bio zadovoljan njima i obasuo ih Svojim zadovoljstvom. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Dva kratka rekata, uz razmišljanje, bolja su od cjelonoćnog namaza, uz odsutno srce.”

Kada je časna ashabijka Ummu Derda, radijallahu anha, upitana: “Koji je bio najbolji ibadet tvog muža Ebu Derdaa, radijallahu anhu?”, rekla je: “Razmišljanje i uzimanje pouke.” Hasan el-Basri rekao je: “Jedan sat razmišljanja o Allahu i Njegovom stvaranju bolji je od cjelonoćnog namaza.”

O vjernici, Allah, džellešānuhu, na mnogim mjestima u Kur’anu naredio nam je da posmatramo nebesa i Zemlju, podstičući nas da uzmemo pouku, i koreći one koji su nemarni prema tome. Rekao je u suri Junus: “Reci: ‘Posmatrajte ono što je na nebesima i na Zemlji! A ni od kakve koristi neće biti dokazi i opomene narodu koji neće da vjeruje.’” (Junus, 101) A u suri El-A’raf kaže: “Zašto oni ne promisle o carstvu nebesa i Zemlje i o svemu onome što je On stvorio, i da im se, možda, kraj njihov primakao? Pa u koje će riječi, ako ne u Kur’an, vjerovati?” (El-A’raf, 185)

Razmišljajmo, o ljudi, o veličini i prostranstvu ovog kosmosa, o nebesima, zvijezdama i njihovim položajima, ogromnim planinama, dubokim morima, nepreglednim pustinjama, jer onaj ko bude razmišljao o tome, shvatit će svoju sićušnost, beznačajnost, slabost i nemoć, sputat će oholost u sebi i njegova duša predat će se Allahu. Uzvišeni kaže: “Ne hodi po zemlji nadmeno, jer zemlju ne možeš probiti ni brda u visinu dostići.” (El-Isra, 37)

Također, kada čovjek razmišlja o svom stanju, o osnovi od koje je nastao, da prije toga nije bio spomena vrijedan, a zatim je prošao kroz različite stadije stvaranja, dok nije dobio potpuni oblik, i dok mu Allah nije dao sluh i vid, spoznat će koliko je slab i nejak, i uvjerit će se u svoju ovisnost o Gospodaru, i Njegovu dobrotu i blagodarnost. Uzvišeni kaže: “Mi čovjeka od biti zemlje stvaramo, zatim ga kao kap sjemena na sigurno mjesto stavljamo, pa onda kap sjemena ugruškom učinimo, zatim od ugruška grudu mesa stvorimo, pa od grude mesa kosti napravimo, a onda kosti mesom zaodjenemo, i poslije ga, kao drugo stvorenje, oživimo – pa neka je uzvišen

Allah, najljepši Stvoritelj!” (El-Mu’minun, 12–14); “O čovječe, zašto da te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit, koji te je stvorio – pa učinio da si skladan i da si uspravan – i kakav je htio lik ti dao?” (El-Infitar, 6–8)

U pohvalno razmišljanje spada razmišljanje o suštini dunjaluka, njegovoj prolaznosti, zavodljivosti, prevrtljivosti, promjenjivosti, bolnim iskustvima, gorčini i jadima onih koji se bore za njega. Onaj koji žudi za dunjalukom prolazi kroz mučne i teške situacije dok ga postigne, a i nakon što ga postigne, a tuguje i žalosti se kada ga izgubi. Svako ko je svjestan toga, neće se nikada srcem vezati za dunjaluk, i gledat će ahiret, njegovu blizinu i neprolaznost, njegova dobra i počasti, i činit će sve da postigne zadovoljstvo svog Gospodara, znajući da je ono što je kod Njega bolje i trajnije. Uzvišeni kaže: “Život na ovome svijetu sličan je bilju zemaljskom na koje Mi spustimo s neba kišu s kojim se ona izmiješa, kojim se onda hrane ljudi i stoka. Pa kad se Zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dođe zapovijed Naša, noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničeg nije ni bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli.” (Junus, 24)

Cijenjeni vjernici, cilj i intencija razmišljanja o Allahovim stvorenjima i stvaranju jeste da ono potakne čovjeka na pokornost, poslušnost i predanost Gospodaru svjetova. Ebu Sulejman ed-Darani, Allah mu se smilovao, rekao je: “Kada izađem iz kuće, moje oko ne pogleda nijednu stvar a da u njoj ne vidim Allahovu blagodat prema meni i da iz nje ne uzmem pouku.”

Ovo značenje najjasnije se manifestuje kroz Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, praksu. Muslim u svom “Sahihu” bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, da je on jedne noći boravio u Poslanikovoju kući, i kada je bila zadnja trećina noći, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je iz svoje postelje, izašao iz kuće, pogledao u nebo i proučio kur’anske ajete: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo

uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!” (Ali Imran, 190–191), a zatim se vratio u kuću, očistio usta misvakom, abdestio se, klanjao i naslonio se na svoj bok. Potom je ponovo ustao, izašao, pogledao u nebo i proučio ovaj ajet, a onda se vratio u kuću, očistio usta misvakom, abdestio i klanjao.

Ovaj Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, postupak objedinio je dvije stvari: razmišljanje o Allahovim stvorenjima i obavljanje namaza; razmišljanje i djelovanje. Rekao je imam Nevevi: “Jedna od pouka ovog hadisa je da je prilikom buđenja noću preporučeno učiti ove ajete i gledati u nebo, zbog važnosti razmišljanja o Allahovom stvaranju. Ako se spavanje, buđenje i izlazak iz kuće ponove, preporučeno je ponoviti učenje ovih ajeta, kao što je spomenuto u hadisu, a Allah najbolje zna!”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

